

Bakgrunn for vedtak

Gimse transformatorstasjon

Melhus kommune i Trøndelag fylke

Tiltakshaver	Tensio TS AS
Referanse	202104788-25
Dato	11.11.2022
Ansvarlig	Lisa Vedeld Hammer
Saksbehandler	Laila P. Høvik

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Tensio TS AS tillatelse til å bygge og drive nye Gimse transformatorstasjon i Melhus kommune i Trøndelag fylke.

NVEs vedtak

Tillatelsen gjelder en ny transformatorstasjon plassert på Monsstufleta i Melhus kommune. Stasjonen bygges som et innendørs anlegg i et bygg med grunnflate på cirka 720 m² og høyde inntil 9 meter. Det gis også tillatelse til en ca. 85 meter lang adkomstvei.

Tillatelsen gir rett til å bygge og drive transformatorer med øvre spenningsnivå 66 kV og et 145 kV koblingsanlegg, bygget som innendørs gassisolert anlegg. Det gis også rett til å bygge og drive 22 kV jordslutningsspoler og nødvendig høyspenningsanlegg.

Det gis også tillatelse til å legge om to jordkabler, som i dag går fra endemastene til luftledningene Klæbu–Gimse og Sagberget–Gimse fram til dagens transformatorstasjon. Henholdsvis 400 meter og 150 meter med kabel skal legges om, fra endemastene fram til den nye transformatorstasjonen.

Oppsummering av NVEs vurderinger

NVE har vurdert de samfunnsmessige fordelene ved å etablere en ny transformatorstasjon opp mot ulempene det vil medføre for berørte parter, natur og miljø. Vi har konkludert med at fordelene knyttet til leveringssikkerhet og mulighetene for videre utvikling lokalt og regionalt er større enn ulempene som bygging av en ny transformatorstasjon medfører. Under den offentlige høringen av konsesjonssøknaden kom det ikke inn vesentlige negative uttalelser til tiltaket.

NVE mener at en miljø-, transport- og anleggsplan vil bidra til å redusere eller unngå negative miljøvirkninger ved bygging og drift av transformatorstasjoner. NVE setter vilkår om at Tensio utarbeider en slik plan, som skal drøftes med Melhus kommune før den sendes til NVE for godkjenning.

Innhold

BAKGRUNN FOR VEDTAK	10
SAMMENDRAG.....	1
INNHOOLD.....	2
1 SØKNADEN	3
1.1 ANLEGG, KOMPONENTER OG BEGRUNNELSE	3
1.2 PLASSERING	3
2 NVES BEHANDLING.....	4
2.1 HØRING AV KONSESJONSSØKNAD.....	4
2.2 INNKOMNE MERKNADER	4
3 NVES VURDERING	6
3.1 BEHOV FOR TILTAK.....	6
3.2 VISUELLE VIRKNINGER, FRILUFTSLIV OG REKREASJON	9
3.3 VIRKNINGER FOR KULTURMINNER OG KULTURMILJØ.....	11
3.4 VIRKNINGER FOR NATURMANGFOLD	11
3.5 VIRKNINGER FOR AREALBRUK OG INFRASTRUKTUR	12
4 NVES KONKLUSJON OG VEDTAK.....	17
4.1 NVES VEDTAK	18

1 Søknaden

Tensio TS AS (heretter forkortet til Tensio) søkte 26. februar 2021 om konsesjon til å bygge nye Gimse transformatorstasjon, i Melhus kommune i Trøndelag. Den nye transformatorstasjonen vil erstatte en eksisterende stasjon, som ligger like ved Melhus videregående skole.

På bakgrunn av Statnetts uttalelse til første høringsrunde reviderte Tensio søknaden, og søkte 31. mars 2022 om en løsning som var bedre tilrettelagt for overgang til et spenningsnivå på 132 kV i området. Den oppdaterte søknaden gjelder samme plassering av stasjonen, men med større bygning og flere komponenter.

1.1 Anlegg, komponenter og begrunnelse

I den oppdaterte søknaden søker Tensio etter energiloven § 3-1 om:

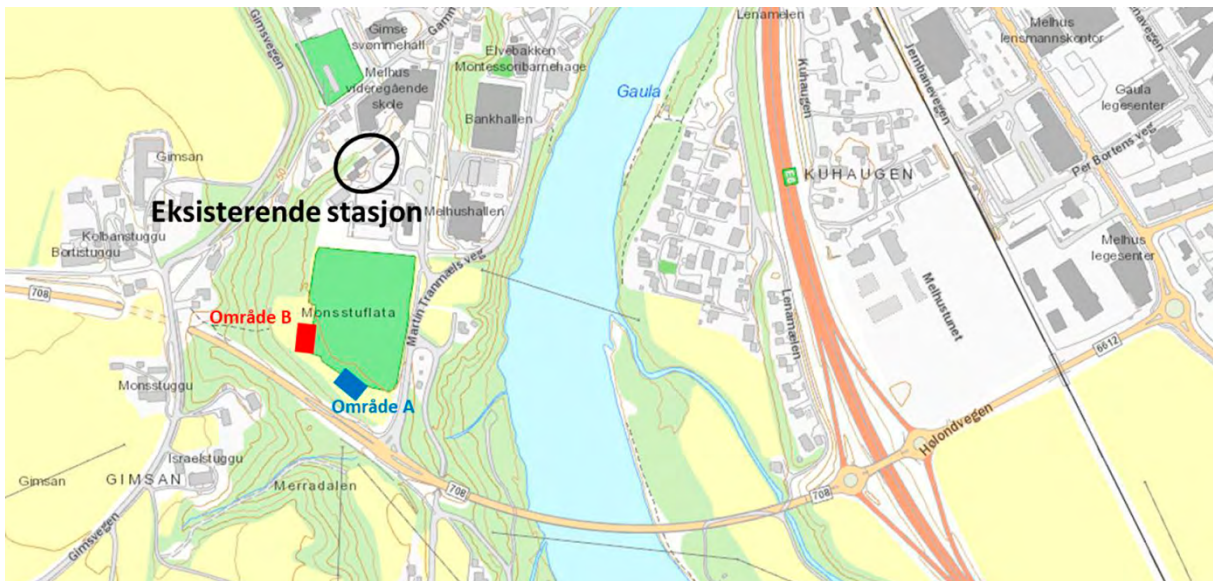
- Å bygge nye Gimse transformatorstasjon med:
 - Et nytt stasjonsbygg med grunnflate cirka 720 m² og høyde cirka 9 m
 - En transformator med ytelse 30 MVA og omsetning 66/22 kV
 - En transformator med ytelse 15 MVA og omsetning 66/22 kV
 - Et 145 kV GIS-koblingsanlegg med dobbel samleskinne, driftet på 66 kV
- Å bygge om lag 400 meter 66 kV jordkabel fra endemast for luftlinjen Klæbu-Gimse inn til transformatorstasjonen
- Å bygge om lag 150 meter 66 kV jordkabel fra endemast for luftlinjen Sagberget-Gimse inn til transformatorstasjonen
- Å bygge cirka 85 meter permanent adkomstvei til transformatorstasjonen
- Å rive eksisterende Gimse transformatorstasjon

Tensio begrunner søknaden med at Trøndelag fylkeskommunes planer om å utvide Melhus videregående skole, som ligger tett inntil dagens transformatorstasjon. Trøndelag fylkeskommune vil bidra med 25 mill. kr. til prosjektet.

Kostnadene utover dette dekkes av Tensio, som ledd i å oppgradere stasjonen. Det forventes en vekst i området og at det vil om kort tid bli behov for både økt transformorkapasitet og nye 22 kV-avganger.

1.2 Plassering

Tensio søker om å plassere ny stasjon ved område A (blå firkant i figur 1) på Monsstufleta i Melhus kommune, om lag 250 meter sør for eksisterende stasjon. Område B er tidligere vurdert og forkastet.

Figur 1. Tiltakets plassering (område A), like utenfor sentrum av Melhus. Kilde: Tensios søknad om konsesjon

2 NVEs behandling

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven.

2.1 Høring av konsesjonssøknad

NVE sendte søknaden på offentlig høring 19. november 2021, med høringsfrist 10. januar 2022. Melhus kommune ble bedt om å legge søknaden ut på sine nettsider og aktuelle sosiale medier, og orientere lokale foreninger og organisasjoner. NVE kunngjorde høringen i avisene Adresseavisen og Trønderbladet. Tensio kommenterte høringsuttalelsene i epost datert 1. februar 2022.

Den reviderte søknaden som Tensio sendte inn etter første høringsrunde ble sendt på høring 8. april 2022, til alle som hadde uttalt seg til den opprinnelige søknaden. Høringsfristen ble satt til 11. mai 2022. Tensio kommenterte høringsuttalelsene i epost datert 8. juni 2022.

2.2 Innkomne merknader

NVE mottok høringsuttalelser til begge søknadene fra til sammen fem høringsparter. Uttalelsene og høringsbrevene med adresseliste kan leses i sin helhet på sakens nettside www.nve.no/7626/A. Flere av partene har sendt inn høringsinnspill til både opprinnelig og revidert søknad. Utdrag av innspillene gjengis her samlet, sammen med Tensios kommentarer.

2.2.1 Melhus kommune

Kommunen er positiv til at det bygges ny transformatorstasjon med nødvendig kapasitet til framtidige behov, men mener at det burde vært sett på flere alternativer for plassering. Kommunen skriver at stasjonen er søkt plassert på et stort grøntområde som brukes mye

av kommunens innbyggere. De viser til ulike utredninger og reguleringsplanprosesser i området, og mener at det hadde vært en fordel å innlemme planlegging av ny stasjon i disse. Kommunen skriver at en utsettelse av planene for utbygging av Melhus videregående skole bør kunne åpne for at en har tid til å vurdere alternative plasseringer.

Kommunen har også konkrete innspill til detaljer i søknaden, som vil bli kommentert der det er relevant i dette vedtaket.

Tensio skriver at de tar innspillene til orientering, og ønsker dialog med Melhus kommune for å finne en god løsning. Imidlertid mener de at en alternativ plassering av transformatorstasjonen ikke er aktuell uten at dette vil få uønskede konsekvenser for Trøndelag fylkeskommunes skoleutbygging. Tensios øvrige kommentarer til detaljene i søknaden vil bli gjengitt senere i vedtaket.

2.2.2 Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren skriver at tiltaket berører dyrka mark i begrenset omfang, og henstiller til at det vurderes alternativ som ikke medfører nedbygging av dyrka jord, alternativt at inngrepet minimeres. Statsforvalteren ber også om at det stilles konkrete krav til gjennomføring og tilbakeføring av tiltaket ved eventuelle midlertidige inngrep i jordressurser i området.

NVE har i ettertid avklart med Melhus kommune at innspillet kan stamme fra en feilregistrering i kartet, da det ikke er dyrka mark på Monsstufleta. NVE har derfor ikke vurdert innspillet i den videre saksbehandlingen.

2.2.3 Trøndelag fylkeskommune

Fylkeskommunen skriver at de ikke kan gi en uttalelse før det er foretatt en arkeologisk feltregistrering, for å avklare forholdet til automatisk fredete kulturminner.

Fylkeskommunen vurderer det som sannsynlig at området inneholder ukjent automatisk fredete kulturminner, og skriver at det er høy prognose for funn av bosetningsspor fra jernalder.

I en senere uttalelse presiserer fylkeskommunen at deres krav om arkeologisk registrering gjelder område A, og at de ikke har vurdert område B siden plangrensene her ikke var avklart. Fylkeskommunen gjør også oppmerksom på at inngrep i det planlagte riggområdet ikke kan gjøres før en tilsvarende arkeologisk registrering er utført. Denne registreringen er planlagt i forbindelse med detaljregulering for Melhus aktivitetspark.

Tensio har ingen bemerkninger til fylkeskommunens vurderinger, og skriver at de har hatt møte med fylkeskommunen for å diskutere omfanget av registreringen. Tensio vil legge til rette for en slik registrering ved innvilget konsesjon.

2.2.4 Statnett

I sin høringsuttalelse til opprinnelig søknad oppfordret Statnett Tensio til å vurdere å bygge stasjonen for et spenningsnivå på 132 kV. Den reviderte søknaden tok hensyn til

dette. I uttalelsen til revidert søknad skriver Statnett at endringene er fornuftige, og peker på stor forbruksvekst.

Statnett minner også om praktisk gjennomføring og avklaringer som må koordineres mellom Tensio og Statnett i forkant av tiltakene. Statnett peker på at det pågår vurderinger av ledninger og spenningsnivåer i området, og at de vil se nærmere på dette i samarbeid med Tensio høsten 2022.

Tensio tar påminnelsen fra Statnett til orientering.

2.2.5 Statens Vegvesen

Statens Vegvesen har ingen merknader til bygging av ny transformatorstasjon.

3 NVEs vurdering

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av fordelene og ulempene som tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et tiltak er en faglig skjønnsvurdering. I dette kapitlet vil vi redegjøre for vår vurdering av nye Gimse transformatorstasjon.

Nye Gimse transformatorstasjon består av et transformatorbygg med grunnflate cirka 720 m², hvor alle elektriske komponenter plasseres innendørs.

Det skal bygges cirka 85 meter permanent adkomstvei, fra Martin Tranmæls veg nord-øst for stasjonen. Det må også legges nye jordkabler inn til den nye transformatorstasjonen.

3.1 Behov for tiltak

Behovet for å gjøre tiltak er utløst av Trøndelag fylkeskommunes ønske om å utvide Melhus videregående skole. Nåværende Gimse transformatorstasjon ligger rett ved skolen, og stasjonen må flyttes for å gjøre plass til utvidelse av skolen.

Statnett planlegger å øke kapasiteten i Klæbu stasjon, og vil etter planen tilrettelegge for levering på både 66 kV og 132 kV. Tensio TS ønsker å gjøre klart for en fremtidig omstrukturering av 66 kV-regionalnettet i nærheten mellom stasjonene Gimse, Sagberget og Buvika. Dette vil legge til rette for økt kapasitet og en fremtidig overgang til 132 kV driftsspennning. Å flytte Gimse transformatorstasjon muliggjør dermed at Tensio kan utvide og ombygge stasjonen for å klargjøre for ny nettstruktur.

3.1.1 Alternative løsningskonsepter

Tensio presenterer i søknaden fire alternative løsningskonsepter for å møte behovet, hvorav ett nullalternativ. Nullalternativet innebærer å drifte nåværende transformatorstasjon som i dag, og ikke utvide skolen. Alternativ 1-3 innebærer å bygge ny transformatorstasjon rundt 250 meter sør, og sanere den gamle. Alternativ 2 og 3 er de som i størst grad tilrettelegger for overgang til 132 kV driftsspennning i området.

Alternativ 0: Små tiltak i stasjonen vil bli gjort for å opprettholde dagens kapasitet og frigi noe ny kapasitet ved å tilrettelegge for separat drift på dagens to transformatorer. Dette innebærer å installere en ekstra spole, og nytt vern- og kontrollanlegg i Gimse (trinn 1). Ny stasjon med økt transformeringsytelse bygges ved behov for økt kapasitet og innføring av 132kV i området (trinn 2).

Alternativ 1: Det bygges et innendørs 66 kV anlegg med enkel samleskinne med seksjonering (trinn 1). Ved innføring av 132 kV driftsspenning i området må anleggene utvides med 132/66 kV transformering og 132 kV avgang mot transformator (trinn 2).

Alternativ 2, det omsøkte alternativet: Det bygges et nytt 145 kV GIS-anlegg, men anlegget blir driftet på 66 kV frem til 132 kV blir innført i området (trinn 1). Ved innføring av 132kV driftsspenning må det byttes til 132/22kV transformatorer (trinn 2).

Alternativ 3: Nytt stasjonsbygg tilpasses til et 145 kV GIS anlegg, men det installeres et innendørs 66 kV anlegg først (trinn 1). Ved overgang til 132 kV driftsspenning må 66 kV anlegget byttes med et 145 kV anlegg (trinn 2).

Tabell 1 viser en sammenstilling av de fire alternativene, med investeringskostnader (prissatte virkninger), og fordeler og ulemper (ikke-prissatte virkninger.)

3.1.2 NVEs vurdering

NVE ser på nullalternativet som lite gunstig, da dette er til hinder for utvidelse av Melhus videregående skole, som TFK har betalingsvillighet for. Nullalternativet legger heller ikke til rette for fremtidig forbruksvekst i området, da dagens stasjon vanskelig kan utvides.

På bakgrunn av de prissatte virkningene fremstår alternativ 1 og 2 som de mest gunstige. Statnett planlegger å øke kapasiteten i Klæbu stasjon, og vil etter planen tilrettelegge for levering på både 66 kV og 132 kV. Basert på forventet tidspunkt for overgang til 132 kV i Klæbu stasjon og forventet forbruksvekst i området, fremstår alternativ 2 som det beste alternativet.

3.1.3 Konklusjon

Oppsummert vurderer NVE at den teknisk-økonomiske analysen er godt gjennomført og viser en helhetlig plan for framtidig utvikling av regionalnettet i området. Basert på de opplysningene som er gitt fremstår den omsøkte løsningen, alternativ 2, som det beste alternativet.

Alternativer vurdert av tiltakshaver (kostnader i MNOK)		Alternativ 0:	Alternativ 1 (tidl. omsøkt)	Alternativ 2 (nytt omsøkt):	Alternativ 3:
Prissatte virkninger [MNOK]	Inv. kostn. trinn 1 (2024)	11	21*	39*	30*
	Inv. kostn. trinn 2 (2028)	76	36	12	28**
	Sum inv. kostnader	87	57	51	58
	NNV inv.kostnader	69	48	46	59
Rangering ut fra prissatte virkninger		4	2	1	3
Ikke prissatte virkninger	Fordeler	+ Valg av stasjonsløsning kan utsettes, og kan tilpasses nettløsning i området	+ Muliggjør planlagt utvidelse av Melhus vgs.	+Muliggjør planlagt utvidelse av Melhus vgs. +Tilrettelagt for overgang til 132 kV i området, og muliggjør sanering av 66 kV linjenett	+Muliggjør planlagt utvidelse av Melhus vgs. +Tilrettelagt for overgang til 132 kV i området, og muliggjør sanering av 66 kV linjenett
	Ulemper	- Stopper planlagt utvidelse av Melhus vgs. Ingen bidrag fra TFK	- stasjonsløsning gir et større fotavtrykk og noe høyere drifts- og vedlikeholdskostnader - valg av stasjonsløsning før nettløsning i området er fastlagt - ikke tilrettelagt for full overgang til 132 kV - dårlig utvalg i 66 kV materiell kan medføre at man likevel må velge 132 kV materiell	- valg av stasjonsløsning før nettløsning i området er fastlagt	- kort levetid for 66 kV anlegg - mer krevende prosjektgjennomføring ved overgang til 132 kV enn alt 2. - dårlig utvalg i 66 kV materiell kan medføre at man likevel må velge 145 kV materiell
Rangering totalt		4	2	1	3

*Fratrukket bidrag fra TFK på 25 mill.kr. **Fratrukket restverdi 66 kV anlegg

Tabell 1: Beskrivelse av alternativer og investeringskostnader samt vurdering av fordeler og ulemper.

3.2 Visuelle virkninger, friluftsliv og rekreasjon

3.2.1 Søknaden

De synlige tiltakene som Tensio søker om består av stasjonsbygningen på 720 m² og 9 m høyde, i tillegg til 85 m permanent adkomstvei. Omlegging av jordkablene vil ikke være synlig etter at anleggsperioden er over.

Transformatorstasjonen er omsøkt plassert på «område A» på Monstufлата, som figur 2 viser. Tensio beskriver i søknaden at område A ble valgt blant annet fordi det vil være mindre til hinder for videre utvikling av Monsstufлата enn område B. Dersom område B ble valgt ville det være nødvendig å legge beslag på større arealer av Monsstufлата til adkomstvei. Tensio trekker også frem at det er flere trær og en gapahuk ved område B, og at det antagelig brukes som rekreasjonsområde mer enn område A, som ligger nær fylkesvegen.

Tensio skriver i søknaden at det må forventes at transformatorstasjonen vil synes godt fra vei og nærliggende områder, men at det er vegetasjon i området som begrenser inntrykket. Mot Hølundvegen i sør er det forhøyninger i terrenget som reduserer stasjonens innvirkning, se visualiseringen i figur 3.

Figur 2. Transformatorstasjonen er planlagt plassert i område A (blå firkant). Området ligger nær krysset mellom Martin Tranmæls veg og fylkesveg 708 Hølundvegen. Kilde: Tensios søknad om konsesjon

Figur 3. Visualisering av ny transformatorstasjon, sett fra nord-øst mot Hølundvegen. Kilde: Tensios søknad om konsesjon

Området er regulert som T1 «Offentlig eller privat tjenesteyting», og er ikke satt av til friluftsliv.

3.2.2 Høringsuttalelser

Melhus kommune påpeker at stasjonen er søkt plassert på et stort grøntområde som brukes mye av kommunens innbyggere, til egenorganisert idrett, hundelufting og store kulturarrangementer. Kommunen mener at selv om ikke bygget beslaglegger så mye areal er det tegnet inn et betydelig behov for manøvreringsareal for kjøretøyer som beslaglegger en betydelig del av grøntområdet.

Kommunen ønsker en dialog med tiltakshaver om hvordan den nye stasjonen kan bidra med en positiv effekt for området, f.eks. ved å tilrettelegge områder like utenfor bygget for ballspill. Kommunen peker også på mulige alternative plasseringer, som vi kommer tilbake til i kapitlet om arealbruk.

De øvrige høringspartene kommenterer ikke synlighet, friluftsliv eller rekreasjon.

Tensio skriver i sin kommentar at de har hatt eget møte med Melhus kommune for å gå gjennom plassering og utforming, og at de ønsker en god dialog for å finne best mulig løsning for plasseringen de har søkt om. Tensio skriver at det kan være aktuelt å reetablere grøntområdet for hoveddeler av avkjørselen og rundt stasjonstomten, men at grunnen må dimensjoneres for tyngre transport.

3.2.3 NVEs vurdering

Gitt at stasjonen skal ligge på Monsstuflata mener NVE at plasseringen fremstår som et fornuftig valg. Grøntområdet brukes til rekreasjon, hundelufting og arrangementer, som synes å være forenelig med plassering av stasjonen ut mot veikrysset. Det er god avstand til boliger, og både vegetasjon i området og forhøyninger i deler av det omkringliggende terrenget vil bidra til å dempe stasjonens inntrykk. Søknaden ble for øvrig sendt på høring til en rekke organisasjoner som forventes å bruke området, uten at det kom innspill.

NVE vil påpeke at både den estetiske utformingen av stasjonen og istandsetting av områdene rundt stasjonen vil ha mye å si for hvordan stasjonen blir oppfattet. Det er viktig at Monsstufлата fortsatt oppleves som et verdifullt grøntområde som egner seg for rekreasjon i det daglige. Alle områder som kan istandsettes som grøntområder, bør derfor istandsettes, og utforming av stasjonens fasader bør være gjennomtenkt.

NVE vil i en eventuell konsesjon sette vilkår om at det skal utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan for tiltaket. I henhold til NVEs veileder for utarbeidelse av slike planer, skal planen blant annet beskrive terrengbehandling og istandsetting. Veilederen stiller videre krav til kart, tegninger og beskrivelse av transformatorstasjoner.

3.3 Virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Tensio skriver i søknaden at anlegget ikke kommer i konflikt med noen kjente objekter som er fredet i medhold av lov om kulturminner.

Trøndelag fylkeskommune viser i sin uttalelse til at det er kjente kulturminner i nærheten, og at de topografiske forholdene gir høy sannsynlighet for funn av bosetningsspør fra jernalder. Fylkeskommunen skriver derfor at det må foretas en arkeologisk registrering, noe Tensio stiller seg positivt til.

Tensio har i ettertid opplyst til NVE at en slik arkeologisk registrering er gjennomført i hele området, i forbindelse med planlegging av både transformatorstasjonen og en aktivitetspark som skal ligge på Monsstufлата. Det ble ikke gjort noen funn i arealet som er planlagt for transformatorstasjonen, og Trøndelag fylkeskommune anser undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens §9 for oppfylt.

3.4 Virkninger for naturmangfold

I henhold til naturmangfoldloven § 7 plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 når det skal vurderes om det skal gis konsesjon til et tiltak eller ikke. Konsekvenser for naturmangfold ved bygging av nye transformatorstasjoner knytter seg i hovedsak til forstyrrelser i anleggsperioden og direkte arealbeslag i områder og naturtyper med rik eller viktig vegetasjon.

I søknaden skriver Tensio at tiltakets påvirkning på naturmiljø vil være liten, både i anleggsperiode og i driftsfasen. Verken Statsforvalteren i Trøndelag eller Melhus kommune har innspill som gjelder naturmangfold eller naturmiljø i sine uttalelser.

NVE har sjekket tiltaksområdet mot Naturbase og Artsdatabanken, og kan ikke se at det finnes viktige eller sårbare arter eller naturtyper som blir berørt av tiltaket.

NVE vurderer at tiltaket ikke har virkninger av betydning for naturmangfoldet i tiltaksområdet og at det ikke er grunnlag for å gjøre nærmere vurderinger av samlet belastning på økosystemer og arter. I en konsesjon vil Tensio bli pålagt å beskrive gjennomføringen av tiltaket, herunder istandsetting av arealene etter bygging i en miljø-, transport- og anleggsplan.

3.5 Virkninger for arealbruk og infrastruktur

3.5.1 Søknaden

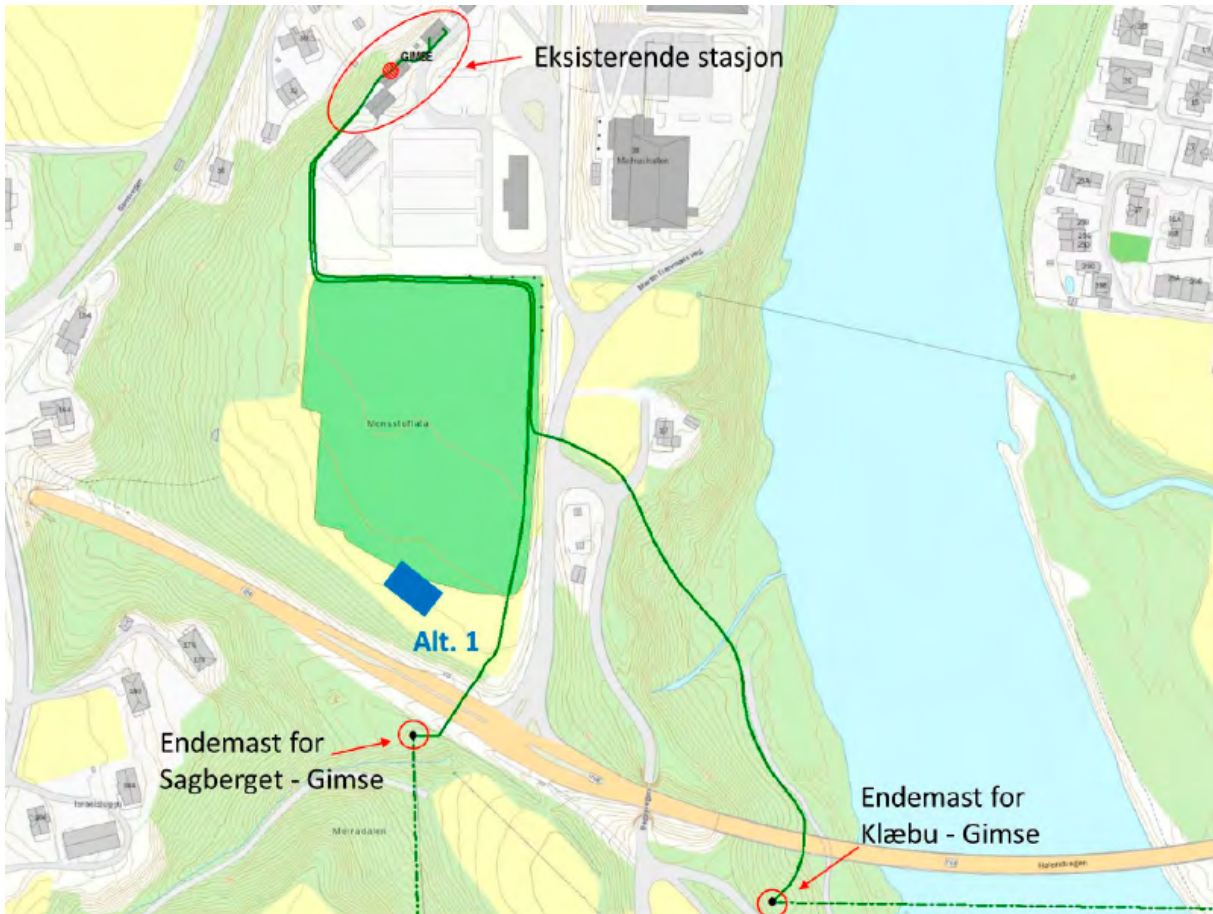
Nye Gimse transformatorstasjon er planlagt som et innendørs anlegg, med ingen elektriske komponenter utendørs. Stasjon vil legge beslag på areal til en adkomstvei fra Martin Tranmæls veg nord-øst for stasjonen.

Om lag 400 meter jordkabel må legges fra endemasten til luftledningen Klæbu-Gimse i sør-øst, og om lag 150 meter jordkabel må legges fra luftledningen Sagberget-Gimse i sør. Figur 4 viser dagens transformatorstasjon, ny plassering, og de aktuelle endemastene.

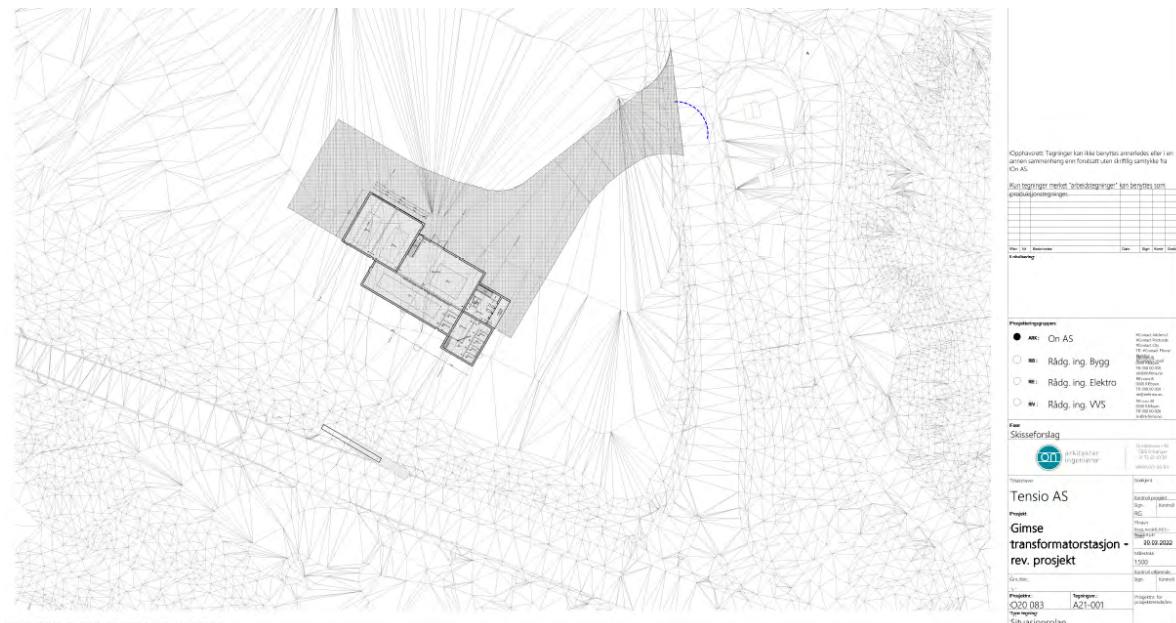
3.5.2 Alternative plasseringer og forholdet til reguleringsplaner

Melhus kommune skriver i sin uttalelse at det burde vært sett på flere alternativer for plassering. Kommunen mener også at det hadde vært en fordel å innlemme planlegging av ny stasjon i reguleringsplanprosesser som pågår i området. Kommunen viser til at planene for utbygging av Melhus videregående skole er noe utsatt i forhold til opprinnelig plan, noe som bør kunne åpne for at en har tid til å vurdere alternative plasseringer.

I sine kommentarer skriver Tensio at ytterligere vurdering av plassering vil føre til forsinkelser og øke kostnadene. Tiltaket er utløst av Trøndelag fylkeskommunes behov for å bygge ut skolen. Tensio gjengir en kommentar fra fylkeskommunen, som sier at utvidelsen er vedtatt utvidet fra høsten 2024, og peker på at utvidelsen er avhengig både av at ny stasjon er bygget og gammel stasjon er revet. En forsinkelse vil derfor få store konsekvenser for utvidelse av skolen. Fylkeskommunen peker videre på at kommunen har forpliktet seg til å stille tomt til rådighet, og at det var avtalt at stasjonen skulle plasseres på Monsstufleta.

Figur 4: Dagens plassering av Gimse transformatorstasjon (rød ring) og endemastene for luftledninger Sagberget-Gimse og Klæbu-Gimse.

Figur 5: Skisse av arealbeslag, transformatorstasjon og adkomstvei. Kilde: Tensios søknad

I ettertid har Tensio og kommunen bekreftet at det nå er enighet om plasseringen av både transformatorstasjonen og adkomstveien, som skissert i figur 5. Det gjenstår imidlertid å formalisere en makeskifteavtale mellom partene.

NVEs vurdering

Et av NVEs krav til søknader om anleggskonsesjon er at søker kontakter lokale myndigheter, gjør forarbeider og vurderer alternativer. I søknaden beskriver Tensio hvordan initiativet til å etablere ny transformatorstasjon først ble fremmet høsten 2019 av Trøndelag fylkeskommune, og at det ble avholdt flere møter i 2020 mellom fylkeskommunen, Tensio og Melhus kommune. Tema for møtene var bl.a. plassering av den nye transformatorstasjonen og kartlegging av forventet framdrift. Ifølge søknaden ble situasjonsplaner og perspektivtegninger presentert for Melhus kommune i møte 02.09.2020, og etter en intern gjennomgang i kommunen ble område A trukket fram som den gunstigste plasseringen. Dette er også beskrevet i et møtereferat.

Kommunen har ikke sagt seg uenig i denne framstillingen av prosessen, og NVE mener at Tensio har gjort de nødvendige forarbeidene for å kunne søke om ny plassering av stasjonen. NVE vurderer det slik at plasseringen på Monsstufleta er akseptabel, og at det viktigste for kommunen er at detaljer ved tiltaket tilpasses og samordnes med infrastruktur og andre tiltak i området.

Når det gjelder tilpassing av tiltaket til reguleringsplanprosesser i området forutsetter NVE at Tensio tilpasser mindre detaljer til kommunens planer så langt det er mulig uten at flytting av stasjonen blir vesentlig forsinket.

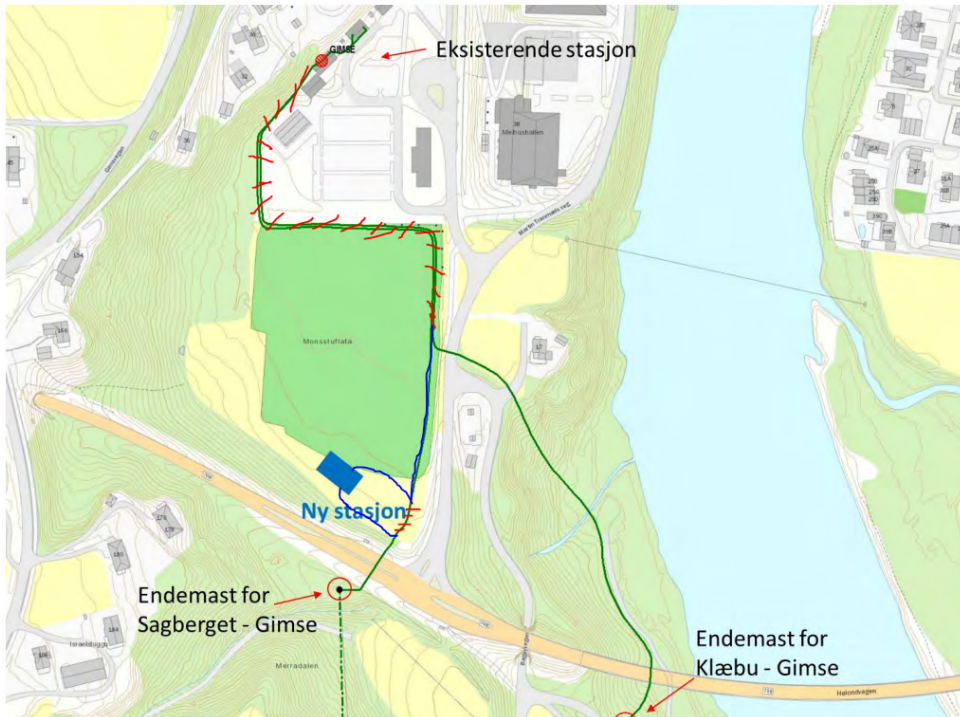
3.5.3 Eksisterende og planlagt infrastruktur

Melhus kommune peker i sin uttalelse på det er planlagt gang- og sykkelveg (GS-veg) mellom Martin Tranmæls veg på høyre/østsiden og Gimsvegen på venstre/vestsiden av Monsstufleta. Kommunen mener at den planlagte plasseringen av stasjon og adkomstveg ikke ser ut til å komme i direkte konflikt med aktuelle traseer for GS-veg, men at planleggingen ikke er ferdig og at tiltakene bør samordnes. Kommunen mener også at jordkabelen fra endemast Klæbu-Gimse i sør-øst bør vurderes opp mot planer om ny bro over Gaula og ny GS-veg fra broa til Martin Tranmæls veg.

Melhus kommune peker på at det ligger ledninger for vann og avløp i området, og minner om avstandskravet på 5 meter. Kommunen peker spesielt på at kabeltraseen fra endemast Klæbu-Gimse til ny stasjon krysser Martin Tranmæls veg, og at det ligger større offentlige hovedledninger for vann og avløp i vegen. Kommunen mener at ledningsanlegg bør komme frem på en plantegning sammen med de planlagte tiltakene, og forutsetter at det utarbeides teknisk VA-plan iht. VA-norm.

Tensio viser til at stasjonsplasseringen i søknaden har tatt høyde for de ulike planene og skissene som foreligger for GS-veg per i dag. En mulighetsstudie fra Sweco som viste en rekke alternative løsninger mellom Martin Tranmæls veg og Gimsvegen var vedlagt søknaden. En oversikt over VA-anlegg var også vedlagt søknaden.

Tensio bekrefter i sin kommentar at de vil overholde minimumsavstanden til VA-anlegg, og dersom det skulle oppstå konflikt med VA-anlegg i nærhet av tiltakene vil Tensio bekoste nødvendig omlegging. Tensio vil også sørge for at det utarbeides en VA-plan, men det er ikke avklart ennå om dette skal gjøres av entreprenør eller Tensio.

Figur 6: Innkorting og omlegging av dagens jordkabler, fra dagens transformatorstasjon til ny stasjon. Røde tverrstreker viser kabler som fjernes.

I ettertid har Tensio presisert for NVE at omlegging av kablene kan gjøres innenfor allerede klausulerte arealer, i prinsipp som skissert i figur 6.

NVEs vurdering

NVE mener at det er rimelig at Tensio tilpasser seg eksisterende planer for infrastruktur, slik de har gjort ved plassering av ny transformatorstasjon.

Kommunen peker på noen potensielle konflikter mellom nye kabeltraseer og GS-veg eller VA-anlegg. Disse konfliktene unngås dersom jordkablene legges om innenfor allerede klausulerte arealer, slik Tensio skisserer.

NVE mener denne løsningen er fornuftig, og forutsetter at Tensio er orientert om eksisterende VA-anlegg og overholder nødvendige krav til avstand når detaljert trasé skal utarbeides. NVE viser til at det i «Rettleiar for miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av nettanlegg» blant annet stilles krav til hvilke kart og tegninger som skal legges ved en MTA-plan. Når det gjelder øvrige kart med informasjon som kommunen har behov for, viser NVE til at det er konsesjonær sitt ansvar å følge opp dette ovenfor kommunen.

3.5.4 Rigg- og anleggsplass

Tensio ønsker et riggområde i nærheten av ny transformatorstasjon, som gjerne kan være felles med utbyggingsprosjektet til Trøndelag fylkeskommune. I søknaden er et mulig riggområde markert nord på Monsstufлата, midt mellom dagens transformatorstasjon og ny stasjon. På søknadstidspunktet var plassen en midlertidig parkeringsplass, som ble forventet fristilt i løpet av 2022.

Figur 7: Omtrentlig plassering av ny transformatorstasjon (blå sirkel), riggområde foreslått i søknaden (rød sirkel) og riggområde foreslått av kommune (grønn sirkel). Kilde: NVEs kartbase

I sin høringsuttalelse peker Melhus kommune på at det markerte området er under regulering til aktivitetspark, med forventet byggestart i løpet av 2023. Kommunen foreslår heller å bruke området rett sør for Martin Tranmælsveg, vis a vis Melhushallen Sør, som per i dag brukes til riggområde for Melhushallen Nord og parkeringshus, se figur 7.

I sine kommentarer skriver Tensio at de er åpne for å se på andre riggplasser sammen med kommunen.

NVEs vurdering

NVE forutsetter at riggplass etableres i nærheten av byggeprosjektet for å unngå unødig anleggstransport, men legger til grunn at Tensio og kommunen i fellesskap kommer fram til en god løsning som beskrives i detaljplanen.

4 NVEs konklusjon og vedtak

NVE har vurdert behovet for den nye transformatorstasjonen og alternative systemløsninger opp mot nullalternativet. En oppsummering av både prissatte- og ikke-prissatte virkninger, basert på vurderingene gjort i kapittel 3 og vektet for å synliggjøre skjønsmessige vurderinger, er vist i tabell 2.

Prissatte virkninger			
Investeringskostnader	39 mill. kr		
Ikke-prissatte virkninger			
Tema	NVEs vektlegging	NVEs vurdering	Avbøtende tiltak
Forsyningsikkerhet <i>Les mer i kap. 3.1</i>	Stor vekt	Oppgradering av Gimse transformatorstasjon er nødvendig for å møte kommende kraftbehov.	
Visuelle virkninger, friluftsliv og rekreasjon <i>Les mer i kap. 3.2</i>	Middels vekt	Transformatorstasjonen vil bygges på et mye brukt grøntområde. Utforming av stasjon og området rundt vil være viktig for å ivareta grøntområdets kvaliteter.	Området rundt transformatorstasjonen skal istandsettes til grøntområde så langt det er mulig. Utforming og fasader skal gjøres i dialog med Melhus kommune.
Kulturminner <i>Les mer i kap. 3.3</i>	Liten vekt	Området er undersøkt for automatiske fredete kulturminner, uten funn.	
Naturmangfold <i>Les mer i kap. 3.4</i>	Liten vekt	Tiltaket forventes å få små virkninger for naturmangfold. Det er ikke påvist noen viktige naturtyper eller sårbare arter i området.	Miljø-, transport- og anleggsplan skal ivareta hensynet til naturmangfold i anleggsperioden.
Arealbruk og infrastruktur <i>Les mer i kap. 3.5</i>	Liten vekt	2 stk jordkabeltraseer à 400 og 150 meter må tilpasses eksisterende VA-anlegg og kommende GS-veg.	Traseene må tilpasses eksisterende infrastruktur og planer, samt overholde nødvendige avstandskrav.
NVEs samlede vurdering/konklusjon:			
NVE mener de samlede samfunnmessige fordelene med å bygge ny Gimse transformatorstasjon er betydelig større enn de negative virkningene for natur, miljø og samfunn.			

Tabell 2: Oppsummering av NVEs vurderinger med vektning

På grunn av forventet vekst mener NVE at det vil bli behov for å oppgradere stasjonen i løpet av få år. Det er imidlertid Trøndelag fylkeskommunes utvidelse av Melhus videregående skole som utløser behovet for å flytte stasjonen akkurat nå. NVE mener at Tensio har søkt om det beste alternativet, og at anlegget som Tensio har søkt om er hensiktsmessig dimensjonert.

Tensio har søkt om å plassere den nye transformatorstasjonen på et grøntområde som brukes til rekreasjon og aktiviteter lokalt. Stasjonen vil bygges ut mot et veikryss, og vil ligge relativt lavt i terrenget. NVE forutsetter at området rundt stasjonen istandsettes til grøntareal så langt det er mulig, og mener at arealbeslaget og de visuelle virkningene blir begrenset dersom anlegget blir bygget på en god måte. Boligområder blir lite berørt. Virkninger for naturmangfold og kulturminner/-miljø vurderes som små eller ubetydelige. NVE mener de samlede negative virkningene for omgivelsene er moderate, slik stasjonen er planlagt.

Etter energiloven kan det gi konsesjon til energianlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene anses som større enn de negative. Etter en helhetlig vurdering av fordeler og ulemper mener NVE det bør gis konsesjon til den nye transformatorstasjonen.

4.1 NVEs vedtak

I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til Tensio TS AS til å bygge og drive nye Gimse transformatorstasjon som omsøkt. I tillegg gis det tillatelse til å rive dagens Gimse transformatorstasjon.

Miljø- transport- og anleggsplan

En miljø-, transport- og anleggsplan kan bidra til å redusere eller unngå negative miljøvirkninger under bygging av stasjonen. Denne er forpliktende for entreprenør og byggherre. NVE setter vilkår om at Tensio utarbeider en slik plan, som skal drøftes med Melhus kommune. En slik plan skal godkjennes av NVE før anleggsstart.

Det skal også legges frem en plan for riving av eksisterende Gimse transformatorstasjon.